

Helsingin luonnonsuojeluyhdistys ry. (Helsy)
Kotkankatu 9, 00510 Helsinki
helsy(at)sll.fi

22.9.2010

Helsingin rakennusvalvontavirasto

Asia: Lausunto toimenpidehakemuksesta/ Talosaaren uimaranta/ -paikka ja laituri

Hakemuksen lupatunnus: 57 - 2026 - 10 - C.

Yhdistyksemme esittää, että toimenpidehakemus tulee hylätä, seuraavin perustein:

- 1) Toimenpiteiden vaikutuksista ei ole tehty lain edellyttämää varsinaista Natura-arviota eikä luonnonsuojelulain 65 ja 66 pykälien mukaan lupaa siis voida myöntää.
- 2) Uimaranta laitureineen vahingoittaisi vakavasti Torpvikenin Natura-aluetta.
- 3) Alue on rakennuskiellossa ja jo nykyisellään tärkeä virkistysalue.
- 4) Hankkeesta ei ole tehty päätöstä.
- 5) Uimarantahanke ei perustu olemassa oleviin suunnitelmiin.
- 6) Hankkeen ei voida katsoa edustavan senkaltaista yleishyödyllistä hanketta, eikä tarvetta, että sillä voisi perustella Natura-alueen suojelutason heikentämistä.
- 7) Uimarannalle on osoittaa korvaava kohde.
- 8) Viranomaistoiminnan oikeudellisuus on kyseenalainen.

Yksityiskohtaiset perusteet:

1) Toimenpiteiden vaikutuksista ei ole tehty lain edellyttämää varsinaista Natura-arviota eikä luonnonsuojelulain 65 ja 66 pykälien mukaan lupaa siis voida myöntää.

Vaikka uimarannan vaatimat ruoppaukset ulottuisivat aivan Torpvikenin Natura-alueen rajaan saakka, siitä ei ole tehty varsinaista Natura-selvitystä. Se on korvattu nimettömien tekijöiden kokoamalla "Natura-arvion tarvehankinta" -selvityksellä, jonka valmistumisajankohdaksi on merkitty kevät 2010.

Asiakirja on poikkeuksellisesti nimetön, mutta sen laatijaksi on osoittautunut KSV:n arkkitehti Kaisa Yli-Jama. Poikkeuksellista on myös se, ettei asiakirjaa oltu viety KSV:n kirjaamoon, ennen kuin 16.9.2010, kun sitä sieltä tiedusteltiin.

Asiakirja on asiantunteaton ja sisältää vakavia virheitä. Näistä mainitaan esimerkkeinä seuraavat:

Natura-arvion tarvehankinta -selvityksessä väitetään mm. Torpvikenillä esiintyvän muuttajina SPA-lajit
- nuolihaukka (*Falco subbuteo*)

- uuttukyyhky (*Columba oenas*)
- harmaahaikara (*Ardea cinerea*)
- jouhisorsa (*Anas acuta*)
- heinätavi (*Anas querquedula*).

Tosiasiassa nämä lajit kuuluvat Torpvikenin ja Talosaaren vakituiseen pesimälinnustoon. Nuolihaukan pesäpaikka tosin vaihtuu vuosittain, mutta se pesii alueella useimpina vuosina ja mm. kesällä 2010.

Sääksen (*Pandion haliaetus*) mainitaan pesineen alueella vuonna 2002. Tosiasiassa sääksi on kuulunut Talosaaren - Kapelvikenin alueen pesimälinnustoon koko 2000-luvun. Sen toinen vaihtopesä on keskellä Talosaarta, reilun 100 metrin päässä Torpvikenin Natura-alueen rajasta, ja siinä pari pesi muun muassa kesällä 2010.

Selvityksessä mainitaan lahden suulla, aivan KSV:n havitteleman uimaranta-alueen vieressä pesivän silkkiuikkuja ja nokikanoja. Ilmaus on vähättelevä, sillä lahden suu on muun muassa noiden kahden lajin, joista nokikana on Suomessa huomattavasti taantunut, tärkein pesimäpaikka koko Torpvikenin Natura-alueella. Esimerkiksi keväällä 2007 lahden suulla pesi ainakin 47 silkkiuikku- ja 20-25 nokikanaparia. Suunniteltu ruoppaus vahingoittaisi suoraan tätä pesimäaluetta ja uimarannan aiheuttama häiriö kohdistuisi laajemmallekin pesimäalueelle Natura-vyöhykkeellä.

On kokonaan toinen asia, että kaikki Östersundomin Natura-alueet tarvitsevat kunnostustoimia, mikä tarkoittaa lähinnä turpeen poistoa avoveden ja veden suojaamien pesäpaikkojen turvaamiseksi. KSV:n ruoppausuhanke ei palvele suojelutavoitetta, vaan on sen vastainen.

2) Uimaranta laitureineen vahingoittaisi vakavasti Torpvikenin Natura-aluetta.

Kyseessä on väliaikainen uimaranta ja huoltolaituri, joka edellyttäisi laajaa ruoppausta Talosaaren kärjessä aivan Torpvikenin Natura 2000-alueen rajaan saakka, ja toisaalta uuden maa-aineksen, hiekan ajamista mereen. Uimaranta ja laituri muodostaisivat vakavan häiriötekijän Natura-alueen tarkoituksen kannalta keskeiseen osaan.

KSV:n lausunnon väite, että toteutettu rakennustyö ja uimaranta keskittäisi virkistyskäytön muualle kuin suojelualueelle, ei pidä paikkaansa. Uusi tie on rakennettu suurelta osin Natura-alueen reunaan ja uimaranta laitureineen on suunniteltu kiinni Natura-alueeseen.

3) Alue on rakennuskiellossa ja jo nykyisellään tärkeä virkistysalue.

Alue on rakennuskiellossa yleiskaavan laatimista varten. Talosaari on virkistysaluetta, jonka KSV haluaisi muuttaa asuinalueeksi, ja väliaikaiseksi tarkoitettun uimarannan ainoa tavoite on edistää näitä pyrkimyksiä.

Erääksi suunnitteluperusteeksi mainittu tavoite avata rantaviivaa jokamieskäyttöön ei perustele

uimarannan rakentamista Talosaareen, jonka rannat ovat nykyisellään kokonaisuudessaan jokamiehen vapaassa käytössä. Alueella KSV:n toimeksiannosta heinäkuussa 2010 aloitettu ja yhä jatkuva tienrakennus on vahingoittanut alueen virkistyskäyttöä, koska alustansa puolesta erittäin hyvin kävelyreitiksi soveltuva ja maastoon kauniisti sulautunut tie on korvattu kulkemiseen huomattavasti heikommin sopivalla ja maisemaa erityisesti niemen kärjessä rikkovalla ja rumentavalla massiivisella sepelitiellä.

4) Hankkeesta ei ole tehty päätöstä

Kaupunkisuunnitteluviraston on lausunnossaan väittänyt, että "liikuntaviraston on edellytetty rakentavan Sipoosta liitetulle alueella tilapäisiä ulkoilu- ja virkistyspalveluja". Sama väite esitetään 10.6.2010 päivätyssä toimenpidehakemuksessa, joka muodollisesti on esitetty liikuntaviraston nimissä. Asiasta ei ole kuitenkaan minkään luottamustoimen päätöstä (valtuuston, kaupunginhallituksen, liikuntalautakunnan) eikä muutakaan päätöstä, jossa edellytettäisiin Talosaareen rakennettavan uimarantaa /-paikkaa, laituria ja uutta tietä. Tämä ilmenee kiistatta liitteenä olevasta hallintojohtaja Elina Ratasvuoren 5.8.2010 päivätyistä ilmoituksesta (liite 1).

5) Uimarantahanke ei perustu olemassa oleviin suunnitelmiin.

Virastopäällikkö Tuomas Rajajärven ja yleiskaavapäällikkö Markku Lahden allekirjoittamassa lausunnossa väitetään uimaranta-hankkeen toteuttavan 1988 laadittua Talosaaren ulkoilu- ja virkistysaluesuunnitelmaa. Lausunnossa väitetään myös: "... jonka mukainen nyt haettu toimenpide on". Väite on perätön, ilmenee Suunnittelukeskus Oy:n 2.3.1988 päivätyistä suunnitelmasta (liite 2).

Ensinnäkään Suunnittelukeskus Oy:n aikoinaan laatimaa suunnitelmaa ei tiettävästi ole koskaan hyväksytty missään toimivaltaisessa elimessä. Toiseksi suunnitelmaa ei ole toteutettu, ei ole esimerkiksi perustettu siirtolapuutarhaa Kantarnäsin tiehaaraan, tehty siihen merkittviä ulkoilureittejä, rakennettu uusia parkkipaikkoja Husön ratsastuskeskuksen alueelle. Kolmanneksi tärkein: KSV:n nyt suunnittelema uimaranta on kokonaan toisessa paikassa, kuin mihin Suunnittelukeskus Oy sitä 1988 ehdotti. Vuoden 1988 suunnitelmassa uimaranta on sijoitettu Talosaaren vanhan kivilaiturin koillispuolelle. KSV tavoittelee nyt väliaikaista uimarantaa niemen kaakkoiskulmaan, kivilaiturin länsipuolelle - aivan Natura-alueen rajaan asti.

6) Hankkeen ei voida katsoa edustavan senkaltaista yleishyödyllistä hanketta, eikä tarvetta, että sillä voisi perustella Natura-alueen suojelutason heikentämistä.

Uimarannan ja laiturin toteuttamisen kannalta muutos on oleellinen. Natura-alueet edellyttävät ympärilleen suojavyöhykettä. Erityisesti sitä tarvitsevat Torpvikenin kaltaiset linnuston suojelualueet. Talosaaren väliaikainen uimaranta on suunniteltu Natura-alueen viereen ja sen vaatimat ruoppaukset ulottuvat aivan Natura-alueen rajaan. Uimaranta ja suunniteltu laituri olisivat selvästi länteen siitä tasasta, johon Natura-alueen raja on nyt reimarilla merkitty, ja

jonka länsipuolella on veneily ja kalastus kielletty.

7) Uimarannalle on osoittaa korvaava kohde

Todettakoon, että kaupunki ja Karhusaaren Kiinteistö Oy ovat neuvotteluissaan jo alustavasti sopineet, että yhtiö luovuttaa Karhusaaren Skaraholmasta omistamansa alueen yleiseksi uimarannaksi. Se on muutaman sadan metrin päässä Talosaaren tavoiteltavasta rannasta.

Yhdistyksemme mielestä on erittäin kyseenalaista toteuttaa sakeaan ruovikkoon rakennettaisiin ruoppaamalla, ja toisaalta hiekkaa ajamalla väliaikainen uimaranta, alueelle jonka lähialueillakaan ei asu ketään (Ribbingön asukkailla on omat uimarantansa), ja jonka lähin pysäköintipaikka on 1,5 km päässä Husön kartanolla.

8) Viranomaistoiminnan oikeudellisuus on kyseenalainen

Kyseessä on kaupunkisuunnitteluviraston (KSV) hanke, jossa se itse esiintyy myös lausunnonantajana, mm. laatimastaan Natura-arvion tarveharkintaselvityksestä. KSV:n omasta asiakirjastaan 7.9.2010 antamalle lausunnolle ei siten voida antaa merkitystä.

Helsingin kaupungin rakennusvalvontavirasto ei ole pyytänyt asiasta lausuntoa Helsyltä, vaikka yhdistys hallitsee vanhaa huvilaa pihapiireineen lähellä Talosaaren kärkeä ja siis suunnitellun uimarannan vaikutusalueella.

Lausuntoa ei tietävästi ole pyydetty myöskään Husön kartanossa toimivalta ratsastusyritykseltä, vaikka suunniteltu uimaranta a) estäisi hevosten uittamisen niemen kärjessä, ja b) liikenne uimarannalle perustuisi kartanon noin 1,5 km päässä pysäköintipaikan käyttöön. Sivullinenkin voi nykyisin havaita pysäköintipaikan ruuhkautuneeksi suosituimpaan ratsastusaikaan, joten siellä ei ole tilaa lisäliikenteelle.

Helsingin luonnonsuojeluyhdistys

Kati Vierikko
puheenjohtaja

Markus Seppälä
sihteeri

KOPIO: Uudenmaan ELY-keskus

LIITTEET:

- 1) Hallintojohtaja Eila Ratasvuoren kirje 5.8.2010
- 2) Suunnittelukeskus Oy:n suunnitelma 2.3.1988

Helsingin luonnonsuojeluyhdistys, Kotkankatu 9 00510 Helsinki

p. 050 3011 633

s-posti: helsy@sll.fi

www.sll.fi/uusimaa/helsy